

CONCURSUL ȘCOLAR DE GEOGRAFIE
ETAPA JUDEȚEANĂ/MUNICIPALĂ BUCUREȘTI
2 Martie 2013

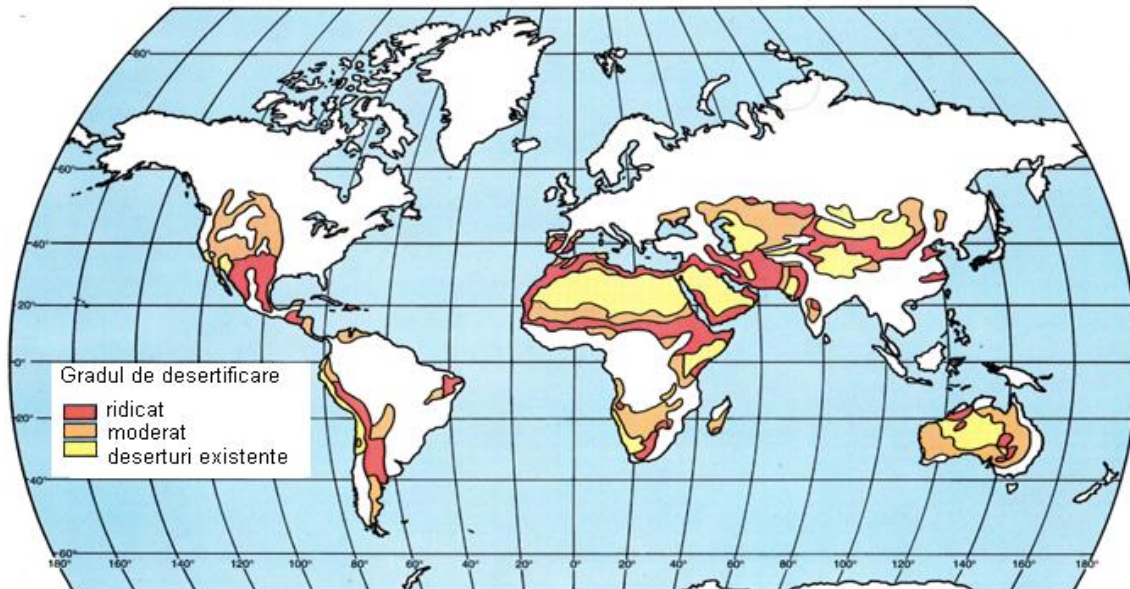
CLASA a XI-a

PROBA TEORETICĂ SCRISĂ

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Subiectul I (16 puncte)

Analizați harta de mai jos care prezintă răspândirea deșerturilor și a regiunilor afectate de deșertificare și răspundeți la următoarele cerințe:

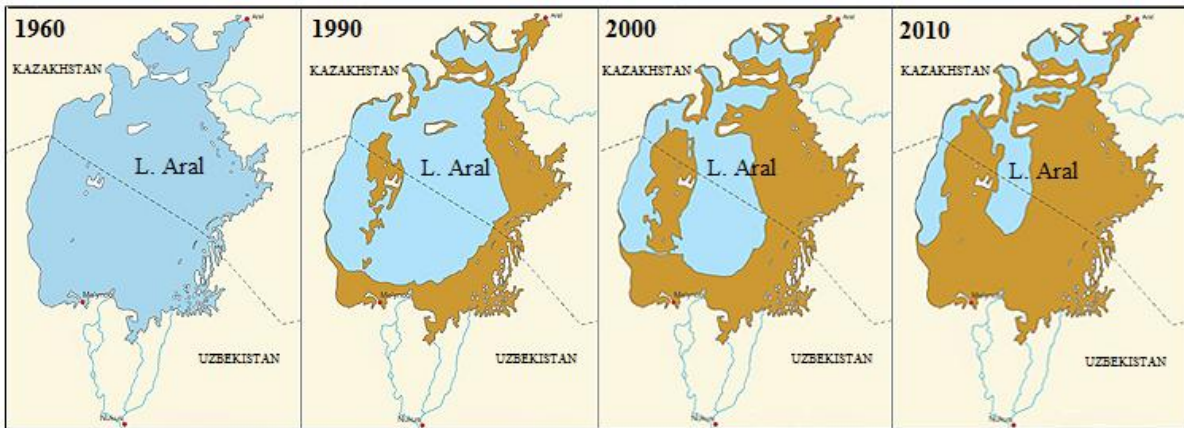

1. Definiți procesul de deșertificare, subliniind și complexitatea lui cauzală.
2. Numiți patru regiuni pe Glob în care procesul de deșertificare se manifestă accentuat.
3. Precizați câte două cauze ale procesului de deșertificare care se manifestă în:
 - a. America Centrală istmică și insulară;
 - b. estul Chinei;
4. Precizați două cauze ale conflictelor etnice din zona Sahelului, generate de procesul de deșertificare;
5. Precizați patru măsuri de combatere a deșertificării.

16 puncte

Subiectul II (8 puncte)

Una dintre cele mai accelerate modificări de mediu vizibile în ultimele decenii este retragerea Lacului Aral, fenomen evidențiat de reprezentările cartografice de mai jos.

1. Precizați o cauză naturală și o cauză antropică care au determinat producerea acestui fenomen;
2. Precizați două modificări ale mediului geografic, cauzate de retragerea lacului.

8 puncte

Subiectul III (17 puncte)

Citiți cu atenție următorul text și răspundeți la următoarele cerințe:

“Sunt prezente în emisfera nordică, ocupând suprafețe vaste în Asia și America de Nord. Climatul în care se dezvoltă fiind aspru, de multe ori caracterizat de contraste termice remarcabile, nu a permis extinderea spațiului oicumenic decât parțial, astfel că prezintă o evidentă continuitate întreruptă doar de anumite particularități orografice.”

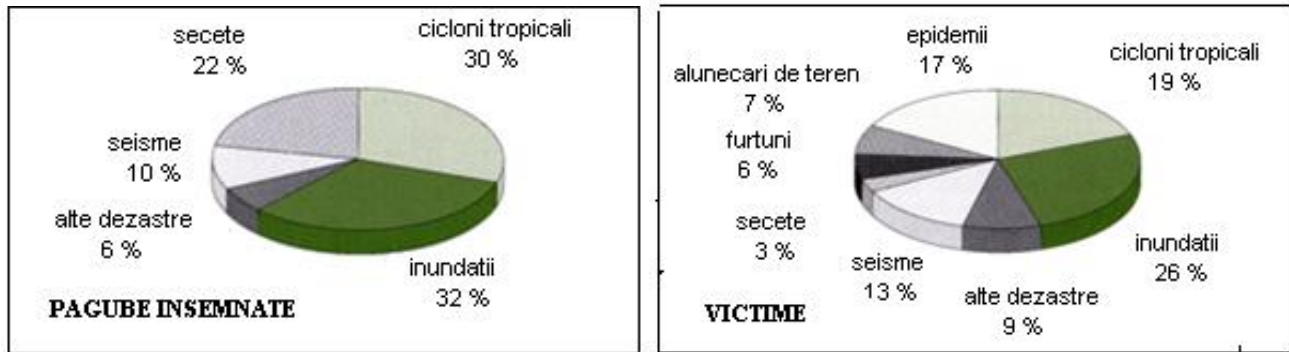
(M.Cândeia, F. Bran, I. Cimpoieru “Organizarea, amenajarea și dezvoltarea durabilă a spațiului geografic”, Ed. Universitară, București, 2006)

1. Precizați tipul de pădure la care se face referire în text.
2. Caracterizați mediul geografic pentru care pădurile amintite sunt formațiunea vegetală specifică, precizând: două caracteristici climatice, patru caracteristici biogeografice și o clasă sau un tip de sol reprezentativ.
3. Explicați absența acestui tip de mediu geografic în Emisfera Sudică.
4. Precizați două exemple de lanțuri muntoase care, după cum se precizează în text, întrerup continuitatea pădurilor.
5. Precizați trei exemple de fluvii care străbat de la sud spre nord acest tip de mediu și explicați frecvențele inundațiilor pe care le produc într-o anumită perioadă a anului.

17 puncte

Subiectul IV (39 puncte)

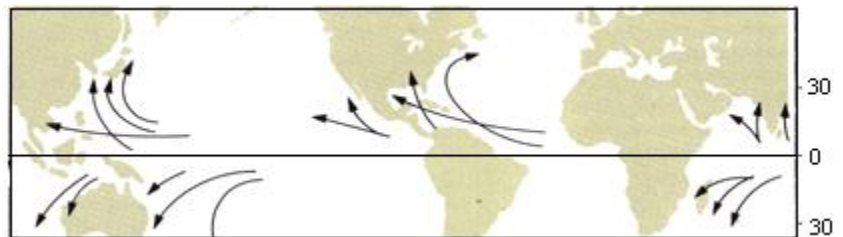
1. Reprezentanțele grafice de mai jos se referă la principalele hazarduri manifestate în perioada 1963 – 2000 și ponderea lor la nivel de pagube materiale și victime.

- Definiți termenul de hazard.
- Explicați natura complexă a fenomenului cu cea mai mare pondere în ambele diagrame, prezentând două cauze naturale ale producerii sale și două cauze antropogene (activități umane care favorizează producerea acestuia).
- Precizați patru măsuri de prevenire sau de diminuare a efectelor produse de acest fenomen.
- Menționați trei regiuni de pe glob, cu concentrări mari de populație și așezări, afectate de seisme frecvente.
- Prezentați un argument prin care să explicați faptul că secetele au o pondere ridicată în producerea de pagube (22%) și o pondere redusă la nivel de victime (3%).

15 puncte

2. Harta alăturată se referă la ariile de producere și de manifestare ale unuia dintre hazardurile naturale reprezentate pe graficele de la punctul 1.

- Precizați denumirea generală a hazardului reprezentat, precum și trei denumiri regionale.
- Definiți acest hazard natural și explicați formarea acestuia.
- Japonia și Bangladesh sunt printre țările cele mai afectate de acest hazard natural. Precizați care dintre cele două țări este mai vulnerabilă față de producerea unui astfel de hazard, de aceeași intensitate (aveți în vedere că sunt comparabile ca mărime demografică) și justificați răspunsul prin două argumente.
- Precizați trei efecte ale producerii unui astfel de hazard și numiți cinci țări americane afectate anual.

24 puncte

Subiectul V (10 puncte)

Citiți cu atenție următorul text și răspundeți la următoarele cerințe:

“În ultimele decenii, la nivel internațional se manifestă o deschidere externă crescândă a țărilor, deschidere care duce la integrarea lor în economia mondială, la intensificarea legăturilor comerciale, a fluxurilor transfrontaliere de capital, la dispariția frontierelor naționale”.

- Denumiți fenomenul la care se face referire în textul de mai sus.
- Precizați trei domenii economice și tehnologice care se constituie în promotori ai fenomenului.
- Precizați trei aspecte pozitive și trei aspecte negative ale acestui fenomen.

10 puncte

CONCURSUL ȘCOLAR DE GEOGRAFIE,
ETAPA JUDEȚEANĂ,
2 martie 2013

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

CLASA a XI -a

- Se punctează oricare alte formulări / modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem.
Nu se acordă fracțiuni de punct.

Subiectul I: 16 puncte

1. Se acordă **2 p** pentru răspunsul corect:

- *Deșertificarea reprezintă procesul complex de degradare a terenurilor din arealele aride, semiaride sau uscat-subumede, care vizează mai ales deteriorarea vegetației, faunei și solurilor / procesul de distrugere a potențialului biologic al terenurilor (1 p);*
- *Complexitatea cauzală este dată de îmbinarea cauzelor naturale și antropice: deșertificarea este rezultatul activităților umane și al schimbărilor climatice (1 p);*

2. Se acordă câte **1 p** pentru fiecare răspuns corect:

- *Regiunea Sahelului (Africa), Orientul Mijlociu, Orientul Apropiat (Asia), partea central-vestică a SUA (America), Australia etc.*

3. Se acordă câte **1 p** pentru fiecare răspuns corect:

- a. America Centrală istmică și insulară: - *defrișarea pădurilor tropicale;*
- *El Nino;*
- *secetele intense etc.*

- b. estul Chinei: - *regiune cu o populare îndelungată, de milenii;*
- *regiune cu o densitate foarte mare a populației;*
- *practicarea îndelungată a agriculturii etc.*

4. Se acordă câte **1 p** pentru fiecare răspuns corect:

- *foametea și sărăcia provocate de extinderea deșertificării;*
- *migrarea unor grupuri etnice spre alte regiuni mai puțin afectate de deșertificare, care devin suprapopulate;*

5. Se acordă câte **1 p** pentru fiecare răspuns corect:

- *utilizarea echilibrată a terenurilor agricole prin rotirea culturilor;*
- *adoptarea unor măsuri de protejare a solurilor;*
- *reducerea suprapășunatului;*
- *introducerea unor metode biologice de fertilizare a solurilor;*
- *utilizarea echilibrată a surselor de apă;*
- *perdele forestiere de protecție etc.*

TOTAL SUBIECT I (1+2+3+4+5) = 16 puncte

Subiectul II: 8 puncte

1. Se acordă câte **2 p** pentru fiecare răspuns corect:

- cauza naturală: *localizarea într-o regiune aridă, respectiv Asia Centrală;*
cauza antropică: - *utilizarea excesivă a apei râurilor Amudaria și Sârdaria la irigații;*
- *devierea cursurilor râurilor Amudaria și Sârdaria;*

2. Se acordă câte **2 p** pentru fiecare răspuns corect:

- *distrugerea puternică a florei și faunei lacului, dispariția unor specii;*
- *formarea unei zone deșertice;*
- *modificări de ordin climatic: verile au devenit mai fierbinți și uscate, iar iernile mai lungi și mai geroase.*

TOTAL SUBIECT II (1+2) = 8 puncte

Subiectul III: 17 puncte

1. Se acordă **2 p** pentru răspunsul corect: *taiga/ pădure de conifere*;
2. Se acordă **7 p** astfel:
 - două caracteristici climatice – **2 p**;
 - patru caracteristici biogeografice – **4 p**;
 - o clasă sau un tip de sol – **1 p**;
3. Se acordă **1 p** pentru răspunsul corect: *În Emisfera Sudică, suprafețele de uscat sunt aproape absente la latitudinile corespunzătoare acestui tip de mediu.*
4. Se acordă câte **1 p** pentru fiecare răspuns corect: *Munții Stâncoși, Alpii Scandinaviei, Munții Ural, Munții Verhoiansk, Munții Cerski etc.;*
5. Se acordă **5 p** astfel: - trei exemple de fluvii – **3 p**: *Obi, Enisei, Lena, Indighirka etc.;*
 - explicația corectă – **2 p**: *climatul mai cald din bazinul superior al acestor fluvii duce la topirea gheții și zăpezii mai devreme (1 p), generând în bazinul inferior formarea de zăpoare, îngrămădiri de sloiuri de gheață/baraje de gheață care determină creșteri de nivel și inundații. (1 p)*

TOTAL SUBIECT III (1+2+3+4+5) = 17 puncte

Subiectul IV: 39 puncte

1. a. Se acordă **2 p** pentru răspunsul corect:

Fenomene naturale sau antropice întâmplătoare/accidentale, cu probabilitate de manifestare într-un anumit teritoriu, într-o anumită perioadă (1 p), potențial dăunătoare pentru om, pentru bunurile sale și pentru mediul înconjurător. (1 p)
- b. Se acordă câte **1 p** pentru fiecare răspuns corect:

cauze naturale: - *ploile abundente;*

 - *topirea bruscă a zăpezii;*
 - *topirea zăpezii asociată cu topirea ghețarilor în zonele montane;*
 - *ruperea bruscă a barajelor naturale din lungul văilor formate de alunecări și de acumulări de gheață/zăpoare;*

cauze antropogene: - *despăduririle;*

 - *lucrări de canalizare a albiei, poduri subdimensionate;*
 - *erori în proiectarea unor baraje care sunt distruse etc.*
- c. Se acordă câte **1 p** pentru fiecare răspuns corect:
 - *lucrări de îndiguire a albiei și de protejare a localităților;*
 - *lucrări de amenajare a albiei prin scurtarea meandrelor, lărgirea și adâncirea albiei minore;*
 - *curățirea periodică a albiei de aluviuni;*
 - *construirea barajelor pentru lacurile de acumulare;*
 - *amenajarea integrală a bazinelor hidrografice etc.*
- d. Se acordă câte **1 p** pentru fiecare răspuns corect:
 - *arhipelagul nipon/Japonia;*
 - *arhipelagul indonezian/Indonezia;*
 - *I-le Filipine;*
 - *vestul Americii de Nord;*
 - *vestul Americii de Sud;*
 - *regiunea alpină europeană etc.*
- e. Se acordă **2 p** pentru răspunsul corect:
 - *efectele secetei produc în primul rând pagube imense la nivel economic: distrugerea culturilor agricole, scăderea resurselor de apă din râuri și din pânzele freatice cu implicații în alimentarea cu apă a localităților, dificultăți în funcționarea hidrocentralelor, în transportul fluvial etc.(1 p);*
 - *secundar, secetele contribuie la pierderi de vieți omenești prin accentuarea foametei și sărăciei în zonele mai puțin dezvoltate economic, cu o agricultură de subzistență. (1 p)*

Total (a+b+c+d+e) =15 puncte

2. a. Se acordă câte **1 p** pentru fiecare răspuns corect:
 - denumirea generală: *ciclone tropicale/ciclone tropicale;*
 - 3 denumiri regionale: *taifun sau typhoon, uragan sau hurricane, willy-willy;*
- b. Se acordă **6 p** astfel:

- definiție – **2 p**: *cicloul tropical este o furtună violentă, cu ploi abundente și viteze ale vântului de peste 120 km/h (1 p), formată pe oceane, în zona intertropicală (1 p);*

- explicația corectă – **4 p**:

se formează între 5° și 15° latitudine N și S (uneori extinzându-se spre 22° latitudine N și 15° latitudine S) (1 p), mai ales spre sfârșitul verii, când în zonele respective temperatura apei oceanului la suprafață depășește 26°C (1 p); energia cicloului provine din degajarea de căldură rezultată din condensarea la altitudine a vaporilor de apă formați la suprafața oceanului (1 p); este format dintr-o masă mare de nori care, datorită unui sistem de vânturi circulare puternice se rotesc tridimensional în formă de spirală în jurul unui centru, (în sens retrograd în emisfera nordică și în sens direct în cea sudică) (1 p);

c. Se acordă **6 p** astfel:

- precizarea statului – **2 p**: *Bangladesh;*

- precizarea a 2 argumente – **4 p** (câte **2 p** pentru fiecare argument):

- cele două state sunt comparabile ca mărime demografică, dar în Bangladesh densitatea populației este foarte ridicată, fapt care sporește gradul de vulnerabilitate și un astfel de hazard natural ar provoca pagube și distrugerii mult mai ample decât în Japonia;

- altitudinile reduse și prezența Deltei Gange-Brahmaputra cresc riscul de inundații produse ca urmare a ploilor violente;

- vulnerabilitatea este dependentă de dezvoltarea economică și socială, Bangladesh este o țară cu un nivel foarte scăzut de dezvoltare economică, fapt care îngreunează măsurile de prevenție, de evacuare a populației etc.

d. Se acordă **8 p** astfel:

- 3 efecte – **3 p** (câte **1 p** pentru fiecare efect):

- inundații puternice, datorate ploilor abundente;

- alunecări de teren, datorate ploilor abundente;

- distrugerea culturilor agricole datorită vânturilor puternice;

- distrugerea clădirilor datorită vânturilor puternice;

- pierderi de vieți omenești etc.

- cinci țări americane afectate – **5 p** (câte **1 p** pentru fiecare țară):

S.U.A., Mexic, Honduras, Nicaragua, El Salvador, Guatemala etc.

Total (a+b+c+d) = 24 puncte

TOTAL SUBIECT IV (1+2) = 39 puncte

Subiectul V: 10 puncte

1. Se acordă **1 p** pentru răspunsul corect: *globalizare;*

2. Se acordă câte **1 p** pentru fiecare domeniu corect precizat:

- producția de bunuri de consum;

- activitatea financiar-bancară;

- domeniul telecomunicațiilor etc.

3. Se acordă câte **1 p** pentru fiecare aspect corect precizat:

aspecte pozitive: *- crearea unui sistem economic mondial;*

- alocarea mai eficientă a resurselor;

- deschidere și competitivitate la nivel economic;

- intensificarea procesului de urbanizare;

- „micșorarea distanțelor” dintre oameni, economii, societăți etc.

aspecte negative: *- pierderea identității naționale;*

- uniformizarea treptată a modului de viață;

- distrugere a sistemului clasic de ierarhizare a valorilor;

- proliferarea armamentului, a crimei transnaționale;

- extinderea consumului de droguri etc.

TOTAL SUBIECT V (1+2+3) = 10 puncte

TOTAL: 90 PUNCTE; OFICIU: 10 PUNCTE